

Økonomi og ledelse, Planter

Tilpas afgrødekalkuler til egne forhold – eksempelvis lavbundsjord JB 11

Med enkle midler kan du tilpasse kalkuler til forholdene på din egen bedrift og få en solidt grundlag for beslutninger på bedriften.

Viden om

Antal sidebesøg: 100

Budgetkalkulerne giver et bud på økonomien under en række gennemsnitlige forhold og forudsætninger, og tilpasning af kalkuler til egne forhold giver derfor et mere retvisende billede, særligt når forholdene på den enkelte bedrift afviger meget fra de gennemsnitlige forudsætninger.

I artiklen "[Opdaterede budgetkalkuler tager højde for ændrede produktionsforhold](#)" kan du orientere dig i, hvordan budgetkalkulerne er udviklet og ajourført.

Budgetkalkulerne omfatter bl.a. en række afgrødekalkuler for såvel grovfoderafgrøder som salgsafgrøder. Afgrødekalkulerne kan ret enkelt gøres mere specifikke og tilpasses forholdene på f.eks. din bedrift. Lad os antage, at du har lavbundsjord JB 11 på bedriften og vil estimere indtjeningen herfra.

Eksempel på afgrødekalkule ved lavbundsjord

Der er taget udgangspunkt i kalkuler for uvandet sandjord JB 1 og 3.

Udbytter er tilpasset til normudbytter fra "[Vejledning om gødskning og harmoniregler 2021/22](#)", da normudbytterne på JB 11 er højere end på JB 1 og 3. Tidligere har JB 11 været i samme kategori som JB 2 og 4 i vejledningen,

- **Der er tilpasset kerneudbytte.** Hvis der bjærges halm, er der også mulighed for at tilpasse halmudbytter og -pris samt omkostninger knyttet til bjærgningen heraf. I eksemplet her fastholdes halmudbytter fra JB1&3.
- **Tilpasning af N-mængde.** På lavbundsjordene er kvælstofkvoten lav pga. mineralisering fra jorden, og N-kvoten er sænket i forhold til tidligere. Derfor tilpasses N-mængde i afgrødekalkulerne også ud fra "[Vejledning om gødskning og harmoniregler 2021/22](#)".

N, P og K mængder ved anvendelse af husdyrgødning. I kalkulerne er N, P og K mængdebestemt som fraført mængde og under hensyntagen til tilgængelighed på jordbundstyperne. I eksemplet anvendes husdyrgødning, og der forventes ikke behov for supplerende P og K, hvorfor der ikke er ændret på den beregnede, fraførte mængde fra normudbyttet på JB 1 og 3.

- **Mængde af husdyrgødning.** Mængden af husdyrgødning tilpasses ud fra N-norm for kalkuler for husdyrgødning, ligesom der tilpasses omkostninger til maskiner og arbejde.

- **Maskin- og arbejdsomkostninger.** De maskin- og arbejdsomkostninger, der tilpasses, omfatter udbringning af handelsgødning, husdyrgødning samt omkostninger til tørring, der jo følger det høstede kerneudbytte.

Disse tilpassede afgrødekalkuler er stadig et estimeret bud på økonomien ved dyrkning af afgrøder på lavbundsjord, men tættere på det korrekte end udgangspunktet, som var sandjordskalkuler.

I vedlagte regneark ses eksempler på tilpasning af kalkulerne ud fra ovennævnte gennemgang. Der findes én fane for salgsafgrøder på JB 1&3 og en fane for de tilsvarende tilpassede kalkuler på JB 11. På samme måde er der én fane for grovfoder på JB 1&3 og én fane for de tilpassede kalkuler på JB 11. Tilpasninger er markeret med rød celle i regnearket.

Hent regnearket med afgrødekalkule ved lavbundsjord

Til sammenligning ses nedenfor et klip fra regnearket, hvor afgrødekalkuler for vårbyg til foder på JB 1&3 samt den tilpassede kalkule for JB 11 (ændringer markeret med rødt) er stillet op ved siden af hinanden.

	Kvantum	Pris	Beløb
Udbytte			
Kerne salg			9.010
Halm salg eller forbrug			3.560
Bruttoudbytte			10.570
Sykomkostninger			
Udvald			-420
Handelsgødning Kvælstof			-2.578
Handelsgødning Fosfor			-292
Handelsgødning Kalium			-840
Udsætt			-180
Sydlom			-25
Skadedyr			-105
Vækstregulering			-180
Sykomkostninger i alt			-4.512
Dækningsbidrag pr ha			5.998
Maskin- og arbejdsomkostninger			
Pløjning			653
Gødningsspredning			20
Komb. harvning og såning			243
Sprøjtning			380
Mejetærskning			380
Hjemkørsel, korn			380
Tørring, korn			380
Halmpræsning			380
Hjemkørsel, halm			380
Øvrige opgaver			380
I alt maskin- og arbejdsomkostninger			4.418
Dækningsbidrag pr ha			1.580

Generelt bliver de forventede dækningsbidrag efter arbejde og maskiner (DBII) højere på JB 11 lavbundsjord end på JB 1 og 3 uvandet sandjord, da normudbytterne er højere og kvælstofnormen mindre.

I værktøjet "Økonomi i afgrøder og sædskifter" kan du på samme måde tilpasse udbytter, afgrødepriser og niveau for tilskud og omkostninger, inden du sammenligner det økonomiske resultat mellem enkeltafgrøder eller sædskifter.

I den enkelte situation er det også vigtigt at forholde sig til risici. Hvis der f.eks. er risiko for dårlig etablering af afgrøden, udvintring eller høstbesvær/umuliggjort høst, skal kalkulernes tilpasning også afspejle dette.

Emneord

- Klima
- Lavbundsprojekter

Vil du vide mere?

Michael Højholdt

Afdelingsleder

SEGES

mih@seges.dk

+45 2171 7781

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

